

G-14-195/2019

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár tájékoztatója
a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében

TISZALADÁNY

település számára

2018-ban nyújtott szolgáltatásokról

BEVEZETÉS

Az 1997. évi CXL. törvény 64. § értelmében Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistépelülési könyvtári ellátásának megszervezése és az ellátás folyamatos biztosítása a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár feladata, melyet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről szóló 39/2013 (V. 31.) EMMI rendelet előírásainak megfelelően alakított ki.

A jogszabályok szerint az 5 ezer főnél kisebb lélekszámú települések önkormányzatai a kötelező könyvtári ellátást nemcsak nyilvános könyvtár fenntartásával, hanem a megyei könyvtár szolgáltatásainak igénybevitelével is teljesíthetik. Megyénkben 2018-ban 325 település élt ezzel a lehetőséggel és vette igénybe ezt a szolgáltatást. Könyvtárbuszos ellátást 18% település igényelt, míg az önkormányzatok 82%-a arra törekedett, hogy helyben biztosítsa a könyvtári szolgáltatásokat, a közösségi tér nyújtotta lehetőségeket.

A rendeletben megfogalmazottak maradéktalan betartása mellett a szolgáltatásszervezés során törekedtünk a megye sajátosságainak (településszerkezet, demográfia, hátrányos helyzet) és a helyi igényeknek a figyelembe vételére. A törvény szellemének megfelelően legfontosabb alapelvünk a gazdaságos és hatékony üzemeltetés, ezért a nagyobb városi könyvtárakkal 2018-ban is szolgáltatás-megosztási szerződés keretében működtünk együtt, két kistérségben pedig könyvtárbuszsal láttuk el a feladatokat, vittük helybe a könyvtári szolgáltatásokat.

A feladatokat 9 fős Terület-ellátási csoport látja el, a területi referensek munkáját a megyei hálózati igazgatóhelyettes irányítja.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a költségvetési törvényben meghatározottak szerint a megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetésére 2018-ban 253.454.560 Ft állami támogatásban részesült. A költségvetési forrás felhasználását szigorú tervezés mellett, a települések igényeit is figyelembe véve, előzetes helyzetfelmérést követően végeztük. Ennek során alapidokumentumként használtuk a 39/2013. (V. 31.) EMMI rendeletben meghatározottakat, így valamennyi beszerzést, fejlesztést a megyei hatókörű városi könyvtár koordinál, s a forráskezelést is központilag bonyolítjuk. Valamennyi árajánlatkérés, megrendelés, számlakezelés a szolgáltató intézményben zajlott, biztosítva a források hatékony felhasználását, átláthatóságát, a nyilvántartások egységességét.

A forrásfelhasználás során több alkalommal közbeszerzési eljárást bonyolítottunk le, hiszen a dokumentum-beszerzési, a bútor- és informatikai eszközfejlesztés is ezt kötelezővé tette.

A dokumentum-beszerzést kiemelten kezeltük, s jelentős összeget fordítottunk a folyóiratok

megrendelésére, a 2018. évi előfizetésekre, figyelembe véve a helyi igényeket is.

A könyvek szállítását, mint a közbeszerzési eljárás nyertese, a Könyvtárellátó Közhasznú Kft. nyerte, 38%-os kedvezményt biztosítva a rendszer számára.

A KSZR működtetésére rendelkezésre álló állami forrás jelentős részét a településeken igénybe vehető szolgáltatásokra, azok fejlesztésére használtuk fel, de jelentősebb beruházásokra is sor került. Valamennyi település dokumentum-ellátása mellett arra törekedtünk, hogy biztosítsuk a könyvtári, információs és közösségi terek informatikai ellátottságát, bővítsük eszközparkját, így nagy összegű beszerzésekre is sor került. Kisebb bútorok, berendezési tárgyak és elektronikai eszközök vásárlásával javítottuk a települési könyvtárak szolgáltató képességét.

Az egységes arculat, az egységes megjelenés érdekében központilag biztosítjuk az információs táblákat, biankó plakátokat, szóróanyagokat. Ezzel is igyekszünk népszerűsíteni a településeken igénybe vehető könyvtári szolgáltatásokat, az ott megszervezett, központilag koordinált programokat, felhasználóképzéseket, és egyéb eseményeket.

A TELEPÜLÉS KÖNYVTÁRELLÁTÁSI HELYZETE

A könyvtár elhelyezése, az épület adottságai és a belső terek állapota a szolgáltatások biztosítására alkalmas. A gyakori könyvtáros váltás és az ebből adódó zárva tartások a könyvtári ellátás minőségének csökkenéséhez vezethet.

A könyvtár heti 40 órában tart nyitva, ami a jogszabályi előírásoknak megfelel.

A beiratkozott olvasók száma 161 fő, a személyes, helyben használat 1131 alkalom volt. 2018-ban a használók 895 db könyvet vagy folyóiratot kölcsönöztek, helyben pedig 449 db dokumentumot használtak.

A KSZR KERETÉBEN NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

Gyűjteményszervezés

Tiszaladány könyvtárába 134 db dokumentumot helyeztünk ki 272.598 Ft értékben. 2018-ban a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. 38%-os kedvezményt biztosított a könyvtári szolgáltatóhelyek számára vásárolt könyvek esetében, így a meghatározott beszerzési keretből nagyobb darabszám vásárlására nyílt lehetőség. A települések többségének igénye szerint a könyvek tartós letétként kerültek kihelyezésre.

A könyvtár számára 5-féle folyóiratot fizettünk elő 88.171 Ft értékben.

Könyvtárközi kölcsönzés

E szolgáltatás keretében valamennyi, a magyar könyvtári rendszerben fellelhető dokumentumhoz biztosítjuk a hozzáférést. Igény esetén a település könyvtárosa e-mailben, vagy telefonon jelzi, hogy mely könyvre, folyóiratcikkre van szükség. A területi referens postán kiküldi a kért könyvet a településre, amit a könyvtár munkatársa a határidő (3 hét) lejártá után válaszbörítékben juttat vissza könyvtárunk részére.

Ez a **Válaszküldemény** szolgáltatás ingyenes, a postaköltséget könyvtárunk fizeti.

\$ WDS @VQFP pOWJ]HDDOKHWVpJJ HD

Információs szolgáltatás

A lakosság korrekt tájékoztatását, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését kiemelt feladatunknak tekintjük, ezért jelentős összeget fordítottunk az igényes információs anyagok, biankó plakátok, szórólapok előállítására is. A Megyei Tudástár portálon elhelyezett, s innen letölthető biankó plakátok, meghívók és egyéb anyagok további közvetlen segítséget jelentenek a könyvtáraknak. A nyomdai úton előállított propagandaanyagok és a könyvtári épületek homlokzatára került információs táblák szintén az állami támogatásnak köszönhetően készültek el. Könyvtárunk Helyismereti gyűjteménye gyűjti a településre vonatkozó információkat, melyek mindenki számára elérhetőek a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban.

Közösségi szolgáltatások

A lakosság érdeklődésének felkeltése, az olvasáskultúra fejlesztése, a közösségi élet fellendítése érdekében rendezvényeket szerveztünk a gyermekek és felnőttek számára. A programokat az igények felmérését követően – a könyvtáros és az önkormányzat javaslatait figyelembe véve – szervezzük. A település lakossága 2018-ban a Szegedi Látványszínház, Török Eszter és Újvári Mária előadásán vehetett részt. A programokra 145.000 Ft összeget fizetett ki könyvtárunk.

Szakmai képzés, továbbképzés

2018-ban a szolgáltatások biztosításában közreműködő területi referens/ a szolgáltatást közvetítő Encsi Városi Művelődési Központ és Könyvtár munkatársai személyes látogatások alkalmával, e-mailben vagy telefonon többször nyújtottak támogatást, módszertani segítséget a települési könyvtár számára.

A hagyományokhoz híven októberben az Őszi Könyvtári Napok keretében megyei könyvtáros találkozót szerveztünk, melyre meghívtuk a Könyvtári, Információs és Közösségi Helyeken dolgozó kollégákat. A 13. Könyvtáros Találkozót Kazincbarcikán rendeztük meg. A részvétel ingyenes volt, az útiköltséget a kistélepüléseken dolgozók részére megtérítettük.

Az évenként megrendezésre kerülő megyei könyvtáros találkozó, az egyik legfontosabb találkozási lehetőség a kistélepüléseken is szolgálatot teljesítők számára. A kistélepülésen dolgozó munkatársak bepillanthatnak a könyvtári feladatokba, kézműves-foglalkozásokon vehetnek részt, megismerhetik egymás munkáját, kapcsolatokat építhetnek. A kistélepülések “könyvtárosainak” jelenléte elvárt a rendezvényen, a tapasztalatcsere segíti további munkájukat.

Eszközbeszerzés

A 2013-ban készült, és 2018-ig terjedő 5 éves fejlesztési terv alapján, rögzített ütemezés szerint fejlesztjük a kistélepülési könyvtárak eszközparkját. Arra törekszünk, hogy 2018-ra minden településen legyen két számítógép, és a szolgáltatásokhoz szükséges további technikai eszközök. A vásárolt eszközök a megyei hatókörű városi könyvtár tulajdonában maradnak, csak a szolgáltatás részeként kerülnek ki a könyvtári terekbe. Az eszközök biztonságos megőrzése a könyvtár és a fenntartó felelőssége. A gépek távfelügyeletét, karbantartását a II. Rákóczi Ferenc Könyvtár munkatársai végzik, gondoskodva a rendszer fenntartásáról, a szoftverek jogtisztaságáról, a biztonságos működésről is.

2018-ban a településre 1 db asztali számítógépet vásároltunk közel 226.000 Ft értékben.

Egyéb szolgáltatások

A helyi könyvtáros által megtartott kézműves foglalkozásokhoz biztosítottuk az anyagokat, a napi munkához pedig irodaszereket, nyomtatványokat vásároltunk. Kreatív anyagokat 15.000 Ft értékben szállítottunk ki a településre.

ÖSSZEGZÉS

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer keretében a feladatellátásra biztosított állami támogatás hatékony felhasználásával a lehető legjobb, az adott településeken elvárt szolgáltatásokat igyekeztünk nyújtani az ott élők számára. A gazdaságosságot, hatékonyságot segítette a központi beszerzés, mert így – a magas kedvezményeknek, és az ÁFA visszaigénylésnek köszönhetően – magasabb értékben tudtuk a szolgáltatásokat biztosítani. A fenntartó önkormányzatok többségével szoros együttműködést sikerült kialakítani, részben közvetlenül, részben a városi könyvtárak közreműködésével. A legtöbb település vezetése elkötelezett a könyvtári feladatok ellátásában, biztosította a megfelelő környezetet, a szolgáltatóhelyek nyitvatartását, elérhetőségét, sokszor plusz anyagi ráfordítással (könyvtár felújítás, festés, karbantartás stb.). A közös munka eredményeként minőségi szolgáltatások érhetők el a földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül. A közösségi tér biztosításával a helyi közösségek megerősödhetnek, új közösségek alakulhatnak, nőhet a település megtartó ereje.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert nem csupán egy adott forrás, központi támogatás szétosztására hozták létre, hanem azért, hogy a megyei könyvtárakban fellelhető szakmai tudás, érték hozzáadásával, az intézmény működéséből adódó lehetőségek kihasználásával folyamatosan fejlesszük az elérhető szolgáltatásokat valamennyi érintett település vonatkozásában.

Miskolc, 2019. május 27.

Dr. Prokai Margit

igazgató